



## **STANOWISKO**

**Zarządu Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej**

**z dnia 17 lutego 2021 roku**

**w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (subwencja rozwojowa) oraz prezentacji „Proponowane kierunki zmian w systemie finansowania jednostek samorządu terytorialnego”**

Zarówno projekt ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (subwencja rozwojowa), jak i prezentacja „Proponowane kierunki zmian w systemie finansowania jednostek samorządu terytorialnego” nie przedstawiają szacunków oraz skutków finansowych, jakie dla poszczególnych korporacji samorządowych przyniosą proponowane kierunki zmian w systemie finansowania samorządów. Powyższe skutkuje brakiem możliwości oszacowania i zaopiniowania proponowanych zmian.

Ponadto, wprowadzenie tak istotnych zmian w systemie finansowania samorządów, w tak krótkim okresie, może powodować, że jednostki samorządu terytorialnego będą miały problemy z realizacją przedsięwzięć ujętych w Wieloletnich Prognozach Finansowych oraz będą zmuszone do wprowadzenia zmian w harmonogramach ich realizacji.

Jednocześnie wątpliwości budzi sposób ustalania potrzeb wydatkowych na podstawie danych historycznych, ponieważ jednostki samorządu terytorialnego realizują wydatki w oparciu o ich możliwości finansowe, a nie o faktyczne potrzeby. Zatem wskazane byłoby zastosowanie obiektywnej analizy potrzeb wydatkowych poszczególnych samorządów. Podobnie, jak w propozycji Ministerstwa Finansów dla miast na prawach powiatu, prosimy o precyzyjne określenie potrzeb wydatkowych województw w ramach mechanizmu wyrównawczo-korekcyjnego.

Należy również zauważyć, iż w przypadku samorządów województw udział środków przeznaczonych na realizację zadań oświatowych w strukturze wszystkich wydatków nie

jest tak znaczący w porównaniu do wydatków na ochronę zdrowia i stan zadłużenia szpitali, dla których jest organem tworzącym.

Proponowane zmiany w systemie finansowania samorządów nie definiują samorządów biednych i bogatych. O tym, czy dana jednostka samorządu terytorialnego jest bogata, czy biedna nie mogą decydować jedynie dochody z tytułu udziału w podatkach dochodowych od osób prawnych i fizycznych, ponieważ jednostki samorządu terytorialnego otrzymują dodatkowy strumień środków finansowych przykładowo pochodzący z Funduszu Dróg Samorządowych oraz Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Mechanizm wyrównywania poziomego powinien mieć charakter przejściowy i uzupełniający w stosunku do bezpośrednich transferów z budżetu państwa. System powinien uwzględniać także skutki cyklicznych wahań w gospodarce narodowej. Okresowe funkcjonowanie wpłat na system korekcyjno – wyrównawczy powinno stanowić źródło informacji dla władz centralnych, jak w przyszłości kształtować dochody własne J.S.T., subwencje i dotacje, by nie dochodziło do rażącej niewspółmierności potencjału finansowego poszczególnych samorządów. Art. 167 ust. 2 Konstytucji RP ukształtował w sposób wyraźny system wyposażenia JST w dochody. Jest to tzw. „system pionowy”, regulujący podział dochodów między państwo, a samorząd, nie zaś między JST. Zalety wpłat wyrównawczych są widoczne zwłaszcza, gdy są one traktowane jako przejściowy, okresowy instrument korekcyjny, stosowany tylko w zakresie niezbędnym. Proponowane zmiany w systemie finansowania nie wprowadzają zmian naliczania wpłat do budżetu państwa, zaznaczyć należy jednak, że takie zmiany nie mogą skutkować uszczupleniem dochodów samorządów dotychczas wspieranych poprzez mechanizm poziomego wyrównywania dochodów.

Ponadto, proponowane zmiany w systemie finansowania samorządów nie wskazują minimalnej kwoty dochodów jaką powinna otrzymać każda jednostka samorządu terytorialnego na realizację podstawowych zadań statutowych.

Dodatkowo Związek Województw RP wnosi, w zakresie proponowanych obszarów wydatkowych, dotyczących województw, o wprowadzenie działu 851 Ochrona zdrowia.

Olgierd Geblewicz

Prezes Zarządu  
Związku Województw RP